

I. Wprowadzenie 7

O dziełach sztuki 9

O skandalach 13

Czym jest skandal w sztuce? 17

Skandale – czym były kiedyś i czym są dzisiaj 21

Po co te skandale? 27

II. Piękno i brzydota 33

O pięknie i sztuce 35

O brzydocie i sztuce 53

Piękno a brzydota 59

Brzydota w sztuce 63

Brzydota i współczesność 87

III. Sacrum, profanum i tabu 89

O pojęciach sacrum, profanum i tabu 91

Sacrum i sztuka 97

Profanacje sacrum 103

Profanacje sztuki 123

IV. Sztuka popularna 125

O sztuce wysokiej i niskiej 127

Akademizm 131

Przeciw akademizmom 137

V. Życie prywatne w sztuce 169

O historii przedstawień życia prywatnego w sztuce 171

Codziennosc w sztuce 193

VI. Ciało i cielesność 225

O przedstawieniach ciała i sztuce 227

Sztuka i (męskie) pożądanie 237

Sztuka 247

VII. Okropności 267

O obrazie śmierci, chorób i cierpienia 269

Jak sztuka radzi sobie z okropnościami? 285

VIII. Skandal w okresie nowoczesności i ponowoczesności 309

Nowoczesność 311

Skandale w sztuce – zakończenie 333

Słowniczek terminów 335

Spis nazwisk 339

Bibliografia 358

Magdalena Ujma

Ur. 1967 w Lublinie. Historyczka i krytyczka sztuki, kuratorka wystaw sztuki współczesnej. Należała do redakcji Kwartalnika Literackiego „Kresy”, była związana z Muzeum Sztuki w Łodzi, kuratorka obecnie Galerii Bunkier Sztuki w Krakowie. Jest m.in. autorką eseju *Ani rewolucja, ani konsumpcja*, który został zawarty w tomie **Nowe zjawiska w sztuce polskiej po 2000 roku** (CSW Zamek Ujazdowski Warszawa 2007), a także *Transformacja. Kobiety tworzące w postkomunistycznej Polsce w latach 1989-2000* z tomu **Artystki polskie** (PWN, 2010). Była m.in. współkuratorką wystaw o obrazie katastrof w sztuce współczesnej „Bad News” i „Last News” (odpowiednio Kronika, Bytom 2006 i Łaźnia, Gdańsk 2007, razem z Joanną Zielińską), cyklu poświęconego zagadnieniom mieszania się kultur, sąsiedztwa, obcości we współczesnym świecie „Transkultura” (Bunkier Sztuki, Kraków 2006-2008, razem z Anną Smolak), kuratorką wystaw „Dziennik Polki”, poświęconych obrazom codzienności w sztuce współczesnych artystek polskich (Uppsala Konsert & Kogress i Instytut Polski, Berlin 2008). Prowadzi własnego bloga „Krytyk sztuki na skraju załamania nerwowego” (www.magdalena-ujma.blogspot.com). Mieszka w Krakowie.

„Skandal może przypieczętować i przypieczętowywać przemianę samej twórczości, jaką wprowadzają artyści, świadomi bądź nieświadomi konsekwencji swego działania. Po drugie, skandal może być wykorzystywany jako prowokacja służąca temui, by jego sprawca został zauważony i wysłuchany. Po trzecie, może stawać się samodzielną wypowiedzią artystyczną.”

Dzięki tej książce czytelnik będzie mógł inaczej spojrzeć inaczej na znane dzieła, i zrozumieć dlaczego toco dziś wydaje się „normalne” kiedyś budziło zgorszenie czy kontrowersje.